

Lektor/Lektorka vo vzdelávaní dospelých

Úroveň SKKR / EKR: 6

ISCED 2011: 665 Vysokoškolské bakalárske vzdelanie, študijné programy s nešpecifikovanou orientáciou, prvý diplom (3-4 roky)

Odporúčaná úroveň vzdelania: R vysokoškolské vzdelanie I. stupeň - bakalárske

Poznámka: Výkon tohto zamestnania je možný aj s nižšou kvalifikačnou úrovňou vzhľadom na špecifiká oblasti vzdelávania dospelých

Odporúčaný profil absolventa akreditovaného vzdelávacieho programu:

Absolvent vzdelávania:

- vie vysvetliť základné andragogické pojmy, princípy učenia dospelých a súvisiacu legislatívu,
- dokáže analyzovať vzdelávacie potreby a formulovať ciele podľa zásad SMART,
- vie vytvoriť osnovu a obsah vzdelávacej aktivity pre konkrétnu cieľovú skupinu,
- je schopný aplikovať vhodné metódy, formy a didaktické pomôcky vo výučbe,
- dokáže pripraviť a realizovať digitálnu vzdelávaciu aktivitu s využitím online nástrojov,
- vie uplatniť techniky profesionálnej komunikácie a riadenia skupinovej dynamiky,
- je schopný navrhnúť a použiť nástroje hodnotenia a poskytovať spätnú väzbu,
- dokáže viesť základné poradenstvo v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- vie uplatniť zásady ochrany údajov, BOZP a autorského práva pri výučbe,
- je schopný pripraviť, realizovať a reflektovať vlastnú vzdelávaciu aktivitu.
- dokáže aplikovať etické zásady a plánovať profesijný rozvoj.

Odporúčaný obsah a rozsah akreditovaného vzdelávacieho programu:

Názov odbornej témy	Počet hodín	Teória	Prax
Andragogické princípy, legislatíva a profesijné kompetencie lektora	8	8	0
Dospelý učiaci sa: potreby, motivácia, bariéry a špecifiká učenia	6	6	0
Identifikácia vzdelávacích potrieb, ciele a tvorba programu	12	8	4
Metódy, formy a fázy výučby vo vzdelávaní dospelých	12	8	4
Didaktické pomôcky a digitálne technológie vo vzdelávaní	10	4	6
Profesionálna komunikácia a skupinová dynamika	12	6	6
Diagnostika, hodnotenie a spätná väzba	8	4	4
Poradenstvo a kariérny rozvoj	6	4	2
BOZP, GDPR a autorské právo vo vzdelávaní	4	4	0
Praktická príprava, lektorovanie a sebareflexia	22	0	22
Spolu	100	52	48

Odborná spôsobilosť musí byť preukázaná v oblasti vzdelávania lektorov/trénerov a pod.

Lektorská spôsobilosť musí byť preukázaná osvedčením o čiastočnej/profesijnej kvalifikácie lektora.

Odporúčané podklady k vypracovaniu učebného plánu a učebných osnov:

Odborné vedomosti

Názov vedomosti	Špecifikácia vedomosti
Terminológia, teoretické východiská a právne predpisy v oblasti vzdelávania dospelých	Andragogická terminológia, základné teoretické východiská vzdelávania a učenia sa dospelých, princípy vzdelávania dospelých, legislatíva (Zákon č. 292/2024 Z.z. o vzdelávaní dospelých), cyklus andragogického procesu, typy vzdelávania a učenia sa dospelých (formálne, neformálne, informálne), obsah pojmov: kvalifikácia, kompetencia, hodnotiaci štandard.
Špecifiká učenia sa dospelých	Charakteristiky dospelých učiacich sa, ich sociálne role, motivačné faktory, bariéry vo vzdelávaní a význam predchádzajúcich skúseností vo vzdelávacom procese.
Metódy identifikácie vzdelávacích potrieb a stanovovanie cieľov	Systémový prístup vo vzdelávaní, etapy a metódy analýzy potrieb, klasifikácia edukačných cieľov (kognitívne, afektívne, psychomotorické), kritéria kladené na edukačné ciele (SMART), klasifikácia cieľov podľa úrovne ich generalizácie.
Metódy, formy a obsah vzdelávania	Vzťah obsahu vzdelávania k edukačným cieľom, spôsoby tvorby obsahu vzdelávania. Klasifikácia metód a foriem vzdelávania, podmienky ich výberu. Fázy výučby (motivačná, expozičná, fixačná, diagnostická). Obsahové špecifiká/charakteristiky základných druhov vzdelávania dospelých (ďalšie odborné vzdelávanie, záujmové vzdelávanie, občianske vzdelávanie).
Zásady využívania didaktických pomôcok	Typy a funkcie didaktických pomôcok, zásady ich výberu a spôsob využitia v závislosti od vzdelávacích cieľov a použitých metód.
Moderné technológie vo vzdelávaní dospelých	Nástroje a technológie využívané v online vzdelávaní (LMS, prezentačné softvéry, interaktívne aplikácie), ich výhody a podmienky využitia.
Zásady a techniky profesionálnej komunikácie	Zásady efektívnej interpersonálnej komunikácie – verbálnej aj neverbálnej, vrátane aktívneho počúvania, poskytovania spätnej väzby, asertívneho správania a riešenia konfliktov. Formy neverbálnej komunikácie, ako sú mimika, gestika, proxemika a posturika, ich význam a vzájomná súvislosť s verbálnym prejavom vo vzdelávacom procese.
Rečníctvo, rétorika	Princípy a štruktúra verejného prejavu, rečnícke prostriedky, význam paralingvistiky (intonácia, tempo, dôraz) a dramatické prvky v rečovom prejave.
Psychológia	Základné psychologické pojmy a princípy súvisiace s učením dospelých (motivácia, osobnosť, typológia osobnosti, kognitívne procesy).

Osobnosť a profesijné kompetencie lektora	Kompetenčný rámec lektora vrátane odborných, andragogických a transverzálnych kompetencií, etických zásad a významu sebareflexie.
Metodika diagnostikovania a hodnotenia vo vzdelávaní dospelých	Druhy hodnotenia (formatívne, sumatívne), metódy získavania spätnej väzby a ich význam pri zisťovaní vzdelávacích výsledkov a kvality programu.
Nástroje na zisťovanie kľúčových kompetencií	Dostupné nástroje na zisťovanie úrovne kľúčových kompetencií a možnosti ich aplikácie vo vzdelávacom procese.
Metódy a formy práce v poradenskom procese	Základné princípy poradenstva vo vzdelávaní dospelých, typy poradenstva (individuálne, skupinové).
Základné znalosti z predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany verejného zdravia a požiarnej ochrany; zásady bezpečnej práce a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečného správania na pracovisku a bezpečné pracovné postupy	Právne predpisy a zásady v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, verejného zdravia a požiarnej ochrany uplatniteľné vo vzdelávaní.
zásady a právne normy súvisiace s ochranou osobných údajov	Zákon o ochrane osobných údajov č. 18/2018 Z. z. v súvislosti s uplatniteľnosťou vo vzdelávaní
právne predpisy v oblasti autorského práva	Autorský zákon č. 185/2015 Z. z. v súvislosti s uplatniteľnosťou vo vzdelávaní

Odborné zručnosti

Názov zručnosti	Špecifikácia zručnosti
Používanie digitálnych technológií a nových médií v rámci lektorskej činnosti	Vytvárať a využívať digitálne prezentácie, aplikovať interaktívne nástroje (napr. online kvízy, ankety), pracovať s LMS systémami a prezentačnými softvérmi.
Systémový prístup k ďalšiemu vzdelávaniu	Identifikovať vzdelávacie potreby, formulovať ciele, projektovať obsah a metódy výučby, implementovať a vyhodnocovať vzdelávacie podujatia ako súčasť andragogického cyklu.
Aplikovanie metód vzdelávania dospelých	Vhodne zvoliť a aplikovať vzdelávacie metódy (napr. diskusia, simulácia, prípadové štúdie) v závislosti od cieľov a obsahu vzdelávania, špecifikám cieľovej skupiny a podmienok vzdelávania.
Práca so skupinou, riadenie skupinovej dynamiky, riešenie vzniknutých situácií, poskytovanie spätnej väzby v rámci ďalšieho vzdelávania	Riadiť skupinové procesy, podporovať spoluprácu, riešiť konflikty a poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu účastníkom počas výučby.
Komunikácia vo vzdelávaní dospelých	Prenášať informácie zrozumiteľne, aktívne počúvať, využívať verbálnu a neverbálnu komunikáciu primerane situácii a zvládať komunikačné bariéry.
Poradenstvo v oblasti ďalšieho vzdelávania	Viesť individuálne alebo skupinové rozhovory s cieľom pomôcť účastníkom pri riešení problémov s učením a v učení, ako aj identifikovať vhodné možnosti ďalšieho vzdelávania a kariérneho rozvoja.

Vedenie dokumentácie o vzdelávacích podujatiach	Viesť evidenciu účasti, záznam priebehu vzdelávania, spätnej väzby a výsledkov účastníkov vzdelávania, spracovávať dokumentáciu pre hodnotenie a certifikáciu.
Vyhodnocovanie účinnosti vzdelávacích programov a prijatie relevantných opatrení	Analyzovať výsledky hodnotenia vzdelávacích aktivít, identifikovať silné a slabé stránky a navrhovať opatrenia na zlepšenie kvality výučby.
Spolupráca pri spracovávaní štatistík o školeniach, reportov a kontrola efektivity rozpočtu	Zbierať a spracovávať štatistické údaje o účasti, nákladoch a výsledkoch školení, vypracovávať reporty a prispievať k analýze efektivity vzdelávacích programov.
Rozpracovanie obsahu vzdelávacích programov	Vytvárať minútové scenáre, štruktúrovať obsah vzdelávacej aktivity, prispôbiť ho cieľovej skupine a vybrať primerané didaktické pomôcky.
Rešpektovanie pravidiel ochrany osobných údajov v súlade s platnou legislatívou	Aplikovať zásady ochrany osobných údajov podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov pri práci s účastníkmi vzdelávania – najmä pri zhromažďovaní, spracúvaní, uchovávaní a zdieľaní osobných údajov. Zabezpečiť dôvernosc a bezpečnosť údajov (napr. mená, kontakty, hodnotenia, dochádzka), informovať účastníkov o účele a rozsahu spracovania ich údajov a postupovať v súlade s pravidlami zverejnenými prevádzkovateľom (vzdelávacou inštitúciou).
Uplatňovanie právnych predpisov v zmysle Autorského zákona	Identifikovať a správne uplatňovať autorské práva pri tvorbe, úprave a používaní vzdelávacích materiálov v súlade s Autorským zákonom č. 185/2015 Z. z. Rozlišovať medzi voľným a chráneným obsahom, správne citovať zdroje, používať diela v rámci zákonných výnimiek (napr. vyučovacie účely), rešpektovať licenčné podmienky pri využívaní elektronických, online a multimediálnych materiálov a zabezpečiť, aby boli všetky použité zdroje vo výučbe legálne a eticky využívané.
Ovládanie základných znalostí z predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany verejného zdravia a požiarnej ochrany; zásad bezpečnej práce a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov	Aplikovať zásady bezpečného správania, informovať účastníkov o pravidlách BOZP, zabezpečiť bezpečné prostredie počas výučby.